

Datum: 3 februari 2021
Plaats: Bathmen
Onderwerp: **Uitgangspunten voor participatie van Noaber-Energie bij RES projecten**

Inleiding

De gemeente Deventer is verplicht om binnen de RES plannen te ontwikkelen om 212 GJ aan duurzame energie opwekking te realiseren voor 2030. De uitdrukkelijke wens is uitgesproken om de bewoners te betrekken bij de ontwikkeling van deze projecten. Noaber-Energie is uitdrukkelijk gevraagd een bijdrage te leveren aan deze transitie.

In de doelstellingen van coöperatie Noaber-Energie staat dat wij een bijdrage willen leveren aan het verduurzamen van ons dorp Bathmen. Als we echt stappen willen zetten op de route naar een duurzaam Bathmen/Deventer dan zullen we niet ontkomen aan zichtbare aanpassingen aan onze omgeving. Op dit moment (maar ook in de komende 20 jaar) zijn de enige technieken die duurzame elektriciteit kunnen opwekken wind en zon.

Als er veel zon is, is er meestal weinig wind en als er veel wind is, is er meestal weinig zon: dit betekent dus dat we altijd met een combinatie van deze technieken te maken zullen hebben om een duurzame energie voorziening te kunnen garanderen.

Daarnaast moeten we als Bathmen erkennen dat we Deventer kunnen en moeten helpen om de doelstellingen binnen de RES te halen. Het grondgebied rond Bathmen en de boeren omgeving leveren veel meer mogelijkheden dan de dichte bebouwing van de stad Deventer.

Hoe ziet de bijdrage van Noaber-Energie eruit kunnen zien hoe past dit bij de plannen die binnen de Gemeente Deventer worden ontwikkeld binnen de RES doelstellingen. Deze memo geeft de uitgangspunten die we als Coöperatie willen hanteren bij onze activiteiten.

Vraagstelling

- Welke type activiteiten zien we nu en in de toekomst op ons af komen binnen de verduurzaming van Bathmen/Deventer?

- Aan welke voorwaarden moeten activiteiten voldoen om door Noaber-Energie ondersteund te gaan worden?
- Hoe passen deze voorwaarden bij ons huidige activiteiten pakket?

Type activiteiten

De volgende type activiteiten zouden kunnen bijdragen aan de verduurzaming van Bathmen/Deventer:

- Activeren van bewoners van Bathmen om hun huis en omgeving te verduurzamen
- Activeren van bewoners van Bathmen om zonnepanelen op eigen huis of elders aan te schaffen
- Activeren van bewoners van Bathmen om mede vorm te geven aan grotere groene energie projecten: b.v. zonneparken, windenergie, waterkracht, bio/groen gas
- Ontwikkelen van alternatieven om aardgasverbruik van Bathmen te verminderen of totaal te stoppen
- Samen met bewoners vorm geven en implementeren van alternatieven voor aardgas verbruik
- Ondersteunen van initiatieven van Bathmense ondernemers om bovenstaande groene projecten vorm en inhoud te geven
- In overleg met Bathmense bewoners en de Gemeente Deventer ontwikkelen van initiatieven om de RES doelstellingen van Deventer vorm te geven
- Activeren van bewoners van Bathmen om vervoersvormen te ontwikkelen die geen gebruik maken van fossiele brandstoffen

Voorwaarden

Noaber-Energie ziet de samenwerking tussen boeren en burgers als een zeer belangrijke weg om inhoud te geven aan de benodigde energie transitie. Deze samenwerking geeft veel positieve mogelijkheden:

- Gebruik van boerendaken om zonnepanelen op te leggen
- Gebruik van mestvergisting om bio/groen gas te produceren
- Gebruik van niet rendabele boerengronden om zonnepanelen of windmolens op te plaatsen

Essentieel bij deze samenwerking is dat de wederzijdse belangen van burgers en boeren meegenomen worden.

- Voor boeren geldt dat landbouwgrond een kostbaar bezit is. Als voorbeeld geldt voor boeren die koeien houden dat door

verduurzamingsdoelstellingen het aantal koeien per hectare in de toekomst mogelijk naar beneden wordt bijgesteld. Dit heeft grote invloed op de rentabiliteit van het boeren bedrijf.

- Voor burgers geldt dat zij vroegtijdig betrokken willen worden bij de aanpassingen in hun directe omgeving wat betreft de energie transitie. Dit gaat op bij de ontwikkeling van windmolens en/of zonneparken maar ook voor de vervanging van aardgas door bv warmte pompen.

Welke voorwaarden kunnen we dan definiëren waar onze activiteiten aan moeten voldoen:

Voor boeren kan Noaber-Energie een rol spelen als aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- a. De activiteit moet passen binnen de ontwikkelingen binnen de agrarische toekomst: grondbeslag moet passen
- b. In het ideale geval draagt de activiteit bij aan een verduurzaming van de landbouw en aan de energie transitie.
- c. Burgers worden betrokken en er wordt gekeken naar modellen om wederzijds voordeel te behalen.
- d. De activiteit moet bijdragen aan de samenwerking tussen burgers en boeren mede als middel om wederzijds begrip te verhogen
- e. Noaber-Energie kan een inhoudelijke en/of een bestuurlijke bijdrage leveren aan de activiteit

Voor burgers gelden onderstaande voorwaarden:

Bij ontwikkelingen rond verduurzaming woningen kan Noaber-Energie helpen met:

- f. Het betrekken van burgers in een zeer vroeg tijdig stadium bij het ontwikkelen van verbeteringen op duurzaamheidsgebied rond woningen.
- g. Het praktisch maken wat de voordelen zijn voor burgers als ze meedoen
- h. Het helpen oplossingen zoveel mogelijk lokaal uit te werken en aan te pakken: mensen kunnen veel leren van de praktische ervaringen van hun medeburgers
- i. De aanpassingen voor burgers zo simpel mogelijk te maken.
- j. Burgers te helpen op hun zoektocht naar de juiste technische en financiële middelen voor verduurzaming.
- k. Het vertalen van gemeentelijke/landelijke duurzaamheidsdoelstellingen naar praktische implicaties voor burgers

Bij grotere duurzame energie projecten kan Noaber-Energie helpen met de implementatie van het 50% participatie model:

- l. Er wordt onderscheid gemaakt tussen direct omwonenden (rond 1? 1,5? Km rond het project en de rest van Deventer.
- m. De direct omwonenden moeten vanaf de eerste concepten direct betrokken worden bij de ontwikkeling van het project.
- n. Er moet een duidelijk en zo concreet mogelijke kwantificering van de lasten van het project gemaakt moeten worden. B.V:
  - Geluidshinder
  - Zichthinder
  - Planschade
- o. Zodra er een beeld is van de lasten van het project zouden de verschillende vormen van lusten binnen het project gedefinieerd kunnen worden. Deze lusten zouden ten gunste moeten komen aan alle omwonenden dus los van inzet van individuele financiële middelen. Denk daarbij aan:
  - Aanleg van nieuwe natuur
  - Aanleg fietspaden / speeltuinen
  - Kortingen op energie prijs
- p. Binnen de business case van het project zouden de financiën van bovengenoemde punten 3 en 4 uitgangspunten moeten zijn en dus meegenomen worden in de berekening.
- q. Voor de financiering van het project zouden alle inwoners van Deventer betrokken kunnen worden. Denk daarbij aan:
  - Actieve participatie van individuele bewoners
  - Crowd funding
  - Financiële participatie via energie coöperaties
- r. Bij financiële burger participaties bij grote projecten, waarbij projectontwikkelaars en grote investeerders het project exploiteren moet de controleerbaarheid en financiële transparantie van het project geborgd zijn. Er wordt namelijk door diverse kanalen gewaarschuwd voor degradatie van het rendement door onoverzichtelijke geldstromen.
- s. Om de mogelijkheden van energie coöperaties om projecten te ontwikkelen te vergroten is een belangrijke voorwaarde dat de Gemeente garant kan staan voor een deel van de financiële risico's.

Huidige activiteiten van Noaber-Energie

Hoe passen onze huidige activiteiten in deze voorwaarden:

1. Zonnepanelen op boerendaken:
  - a. Voor boeren:
Voorwaarden: a, c, d, e
  - b. Voor burgers:
Voorwaarden: f, g, h, i, j
2. Zonnepark Brillman:
  - a. Voor boeren: a, c, e
Voorwaarden:
  - b. Voor burgers:
Voorwaarden: ?? evt q
3. Oxe Geeft Gas:
  - a. Voor boeren:
Voorwaarden: a, b, d, e
  - b. Voor burgers:
Voorwaarden: ?? evt q
4. Verduurzaming Noorderenk
  - a. Voor boeren:
Voorwaarden: --
  - b. Voor burgers:
Voorwaarden: f, g, h, i, j, k
5. Bathmen 2035 (aardgas loos)
  - a. Voor boeren:
Voorwaarden: (potentieel) a, b, c, d, e
  - b. Voor burgers:
Voorwaarden: (potentieel) f t/m s